

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 12/2003 vp

Hallituksen esitys laiksi valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä syyskuuta 2003 lähettänyt sosiaali- ja terveystieteiden valmistelevalle sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevalle sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevalle käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta (HE 43/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Juha Rossi, sosiaali- ja terveysministeriö
- osastopäällikkö Erkki Meriläinen, Kansaneläkelaitos.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion vuonna 1999 Kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä annettua lakia. Voimassa olevan lain mukaan Kansaneläkelaitoksen on rahoitettava vuonna 1999 toteutetusta valtion takuusuorituksen vähentämisestä aiheutunut noin 84,1 miljoonan euron suuruinen rahoitusvaje vuoden 2003 loppuun mennessä. Rahoitusvajasta oli vuoden 2002 lopussa katet-

tu 23,3 miljoonaa euroa. Rahoitusvelvollisuuden loppuun saattamiseksi ehdotetaan, että Kansaneläkelaitokselle laissa asetettua määräaikaa jatketaan vuoden 2005 loppuun.

Esitys liittyy valtion vuoden 2004 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2004 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ehdotetulla lailla lykätään määräaikaa, jonka kuluessa Kansaneläkelaitoksen on rahoitettava vuonna 1999 toteutetusta valtion takuusuorituksen vähentämisestä aiheutunut kansaneläke- ja

sairausvakuutusrahastojen rahoitusvaje, vuoden 2005 loppuun. Alunperin rahoitusvaje (84,1 miljoonaa euroa) oli lain mukaan katettava vuoden 2001 loppuun mennessä. Määräaikaa on aiemmin jatkettu kahdella vuodella. Lain mukaan

Kansaneläkelaitos vastaa mainitun 84,1 miljoonan euron rahoittamisesta omilla varoillaan. Lakia säädettäessä tarkoituksena oli, että rahoitus tapahtuisi viime kädessä sijoitusomaisuutta realisoimalla, jos rahoitusomaisuutta ei olisi riittävästi. Rahoituksen ajateltiin voivan tapahtua myös siten, että Kansaneläkelaitoksen toimihenkilöiden eläkevastuiden katteena oleva eläkevastuurahasto ostaisi varojensa tuotolla sijoitus- tai käyttöomaisuutta kansaeläke- ja sairausvakuutusrahastoista. Vajeen kattamista onkin käytännössä pääosin suoritettu jälkimmäisellä tavalla, eli eläkevastuurahasto on ostanut kansaneläke- ja sairausvakuutusrahastojen sijoitusomaisuutena olleita pörssiosakkeita. Kansaneläkelaitoksessa ei osakkeiden myymistä kansaneläkerahastosta laitoksen ulkopuolelle ole pidetty perusteltuna pörssiosakkeiden matalan markkinarvon vuoksi. Vajeesta on vielä lähes kolme neljäsosaa kattamatta.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarkoituksenmukaisena ja katsoo välttämättömäksi jatkaa rahoitusvajeen kattamiseksi asetettua määräaika kahdella vuodella. Määräajan jatkaminen lykkää osaltaan kansan-

eläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston rahoitustilanteen parantamista. Rahastojen maksuvalmiustilanteeseen ei näin ollen tätä kautta tule helpotusta. Sairausvakuutuksen rahoituksen alijäämä on viime vuosina kasvanut niin, että valtion takuusuorituksia tarvitaan kuluvana vuonna jo 679 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaan sairausvakuutuksen rahoitus tullaan uudistamaan kolmikantaisen valmistelun pohjalta. Valiokunta toteaa, että uudistuksessa on tärkeää tarkastella Kansaneläkelaitoksen rahoituksen kokonaisuutta. Uudistuksen yhteydessä on perusteltua tarkastella myös vuonna 1999 toteutetun takuusuorituksen vähentämisestä aiheutuneen vajeen kattamista.

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Valto Koski /sd
vpj. Eero Akaan-Penttilä /kok
jäs. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Anneli Kiljunen /sd
Pehr Löw /r
Riikka Moilanen-Savolainen /kesk
Aila Paloniemi /kesk

Leena Rauhala /kd
Paula Risikko /kok
Arto Seppälä /sd
Osmo Soininvaara /vihr
Raija Vahasalo /kok
Erkki Virtanen /vas
Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.